

JUSTITSMINISTERIET

Civilafdelingen

Dato: 28. januar 2013
Kontor: Procesretskontoret
Sagsbeh: Marie Mølsted
Sagsnr.: 2011-711-0002
Dok.: 239741

KOMMENTERET HØRINGSOVERSIGT

over

høringssvar vedrørende Konkursrådets betænkning nr. 1525/2011 om konkurskarantæne

1. Høring

Betænkningen har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Østre og Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, samtlige byretter, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Advokatrådet, Akademikernes Centralorganisation, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Boligselskabernes Landsforening, Bygherreforeningen, Centralorganisationernes Fællesudvalg, Danmarks Automobilforhandler Forening, Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Rederiforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Byggeri, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Erhverv, Dansk InkassoBrancheforening, Dansk Kredit Råd, Dansk Told & Skatteforbund, Danske Advokater, Danske Inkassoadvokater, Danske Regioner, Danske Speditører, Datatilsynet, De Danske Patentagenters Forening, DI, Ejendomsforeningen Danmark, Fagligt Fælles Forbund, Finans og Leasing, Finansrådet, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Forbrugerrådet, Forenede Danske Motorejere, Foreningen af Firmapensionskasser, Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen af Registrerede Revisorer, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Forsikring & Pension, FTF, HK Danmark, HK Landsklubben Danmarks Domstole, Håndværksrådet, Institut for Menneskerettigheder, KL, Kommunale Tje-

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

nestemænd og Overenskomstansatte, Kooperationen, Kristelig Arbejdsgiverforening, Kristelig Fagbevægelse, Kuratorforeningen, Landbrug & Fødevarer, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsorganisationen i Danmark, Lejernes Landsorganisation, Liberale Erhvervs Råd, Lønmodtagernes Garantifond, Politidirektørforeningen, Politiforbundet i Danmark, Realkreditforeningen, Realkreditrådet, Retspolitisk Forening, Retssikkerhedsfonden, Rigsadvokaten, Rigspolitiet og Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger.

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra følgende:

Østre og Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, Dommerforeningen, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Advokatrådet, Danmarks Automobilforhandlerforening, Dansk Byggeri, Dansk Erhverv, Dansk Revisorforening, Dansk Told & Skatteforbund, Danske Advokater, Datatilsynet, DI, Ejendomsforeningen Danmark, Fagligt Fælles Forbund, Finansrådet, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Forbrugerrådet, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, FTF, Håndværksrådet, Institut for Menneskerettigheder, International Transport Danmark, Kuratorforeningen, Landbrug & Fødevarer, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Liberale Erhvervs Råd, Realkreditrådet og Rigsadvokaten.

Høringssvarene er refereret i afsnit 2-5 nedenfor, og Justitsministeriets bemærkninger hertil er anført med kursiv.

2. Generelle bemærkninger

Dansk Revisorforening, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Realkreditrådet og Rigsadvokaten har ikke bemærkninger til betænkningens anbefalinger og lovudkast.

Dommerfuldmægtigforeningen, Advokatrådet, Danmarks Automobilforhandler Forening, Dansk Byggeri, Dansk Erhverv, Dansk Told & Skatteforbund, Danske Advokater, DI, Finansrådet, Forbrugerrådet, FTF, Håndværksrådet, International Transport Danmark, Kuratorforeningen, Landbrug & Fødevarer og Liberale Erhvervs Råd er grundlæggende positive over for Konkursrådets forslag om at indføre regler om konkurskarantæne.

Efter en samlet vurdering er det **Advokatrådets** opfattelse, at der med forslaget er fundet en balance mellem hensynet til retssikkerheden for den karantæneramte og den effektivitet, som opnås via de foreslåede regler om konkurskarantæne i konkursloven.

Dansk Erhverv finder det glædeligt, at der nu bliver taget initiativ til at stoppe de personer, der på bekostning af kreditorerne har drevet deres virksomhed groft uforsvarligt med væsentlige tab til følge.

Dansk Told & Skatteforbund deler opfattelsen af, at en opstramning og et værktøj til at imødegå, at selskabskonstruktioner misbruges i forhold til kreditorerne, er nødvendig.

Danske Advokater hilser det velkomment, at der ved de foreslåede regler etableres en civilretlig adgang til at forhindre personer i ved groft uforsvarlig forretningsførelse at påføre andre tab ved at drive virksomhed uden personligt ansvar.

DI er grundlæggende helt enig med Konkursrådet i, at konkursrytteri og konkursmisbrug er et samfundsproblem, der kan føre til stor skade ikke bare for virksomheder, men også for forbrugerne og staten. Forslaget om konkurskarantæne kan blive et vigtigt civilretligt supplement til straffelovens eksisterende regler om rettighedsfrakendelse, idet det strafferetlige system har vist sig i praksis ikke at yde tilstrækkelig beskyttelse mod konkursryttere mv. Forslaget vil kunne fremme loyal konkurrence mellem virksomhederne.

Fagligt Fælles Forbund anerkender behovet for initiativer på området.

Det er **Finansrådets** overordnede holdning, at der med betænkningen og det tilhørende lovudkast er skabt et væsentligt bedre grundlag for at undgå, at personer bevidst eller på grund af udygtighed kan gå konkurs med flere selskaber med begrænset ansvar og hver gang tilføje kreditorerne betydelige tab.

Forbrugerrådet hilser det velkomment, at Konkursrådet lægger op til en ordning med konkurskarantæne, og peger bl.a. på, at en sådan ordning vil fremme forbrugernes generelle tillid til systemet.

FTF finder, at der er tale om et relevant, afbalanceret og væsentligt forslag.

Håndværksrådet har i mange år arbejdet og argumenteret for indførelse af konkurskarantæne, og den foreslåede ordning lever helt op til rådets ønsker.

International Transport Danmark bifalder, at der gøres en indsats for at bekæmpe forretningsførelse, der på kritisabel måde medfører tab for kreditorerne.

Kuratorforeningen kan tiltræde, at der er behov for regler om konkurskarantæne.

Landsforeningen af Forsvarsadvokater bemærker, at der utvivlsomt kan være et behov for at dæmme op for konkursrytteri. Straffelovrådet har imidlertid tidligere udtalt, at en adgang til rettighedsfrakendelse, der ikke er knyttet til et strafbart forhold, er overordentlig betænkelig. Foreningen forudsætter i den forbindelse, at lovudkastet forelægges Straffelovrådet.

Det fremgår af det kommissorium, som Justitsministeriet har givet for Konkursrådets arbejde med overvejelserne om konkurskarantæne, at Konkursrådet bør lægge til grund, at det må kræve meget stærke grunde at forbyde en person at drive lovlige erhvervsaktiviteter eller at drive dem i visse former, før der foreligger dom for et strafbart forhold.

Konkursrådet konkluderer i betænkningen, at der er et behov for at supplere straffelovens regler om rettighedsfrakendelse i forbindelse med en dom for et strafbart forhold med regler om forbud mod fortsat erhvervsaktiviteter, hvis den pågældende gennem groft uforsvarlig forretningsførelse har påført andre tab, også selv om der ikke under en straffesag er ført bevis for, at der er begået strafbare forhold.

Justitsministeriet kan tiltræde Konkursrådets opfattelse af, at navnlig hensynet til forbrugerne og til at beskytte andre erhvervsdrivende mod tab og illoyal konkurrence er så tungtvejende, at dette tilsiger, at der indføres et civilretligt supplement til straffelovens regler om rettighedsfrakendelse. Justitsministeriet lægger i den forbindelse afgørende vægt på, at kompetencen til at træffe afgørelse om konkurskarantæne efter forslaget er henlagt til domstolene, og at karantæne kun bør anvendes i tilfælde, der både i objektiv og subjektiv henseende kan betegnes som grove. Karantæne forudsætter således, at der foreligger misbrugslignende forhold eller forhold af grov karakter i øvrigt.

Konkursrådet har som led i sit arbejde med betænkningen nærmere vurderet forholdet til straffelovens regler om retlighedsfrakendelse. Justitsministeriet finder på den baggrund ikke anledning til at forelægge lovforslaget for Straffelovrådet.

3. Indholdsmæssige bemærkninger

3.1. Betingelserne for at pålægge konkurskarantæne

3.1.1. Kriteriet ”groft uforsvarlig forretningsførelse”

Dansk Erhverv anfører, at også udygtighed i relation til forsvarlig drift af en virksomhed efter omstændighederne bør kunne medføre pålæg af konkurskarantæne, idet der også er behov for at forhindre udygtige personer i gentagne gange at påføre kreditorerne tab.

DI anfører, at det er vigtigt, at almindelig forretningsmæssig udygtighed ikke sidestilles med groft uforsvarlig forretningsførelse. Reglerne må ikke blive en ekstrastraf for den store kreds af ”ærlige og redelige” konkursramte virksomheder, da forslaget i så fald vil bevirke en uønsket begrænsning i iværksætterlysten.

Foreningen af Statsautoriserede Revisorer finder, at sondringen mellem groft uforsvarlig og udygtig forretningsførelse bør præciseres. Det bør endvidere overvejes, hvorvidt der skal være mulighed for at ifalde konkurskarantæne allerede efter første konkurs. Der kunne f.eks. i stedet skabes mulighed for at anvende en betinget konkurskarantæne, og der kunne også opstilles yderligere krav, end at personen har drevet groft uforsvarlig forretningsvirksomhed.

Håndværksrådet anfører, at et værn mod groft uhæderlige erhvervsdrivende i form af en konkurskarantæneordning nødvendigvis må være stor-masket, så kun de grove misbrugere af konkursinstituttet og selskabslovgivningen stoppes. Konkurskarantæne bør ikke anvendes over for hverken udygtige eller uheldige virksomheder eller konkursmisbrugeres ofre, som selv går konkurs.

International Transport Danmark kan tilslutte sig, at konkurskarantæne kun kan pålægges efter en konkret vurdering af, at den pågældendes forretningsførelse har været groft uforsvarlig, og at der skal tages et særligt

hensyn til iværksættere. Det må kræve meget stærke grunde at forbyde en person at drive lovlig erhvervsvirksomhed.

Landbrug & Fødevarer bakker op om, at forretningsmæssig udygtighed ikke kvalificeres som groft uforsvarlig forretningsførelse. Organisationen bemærker, at det i betænkningen er anført, at groft uforsvarlig forretningsførelse efter omstændighederne også kan bestå i fortsættelse af en virksomheds drift, selv om den pågældende måtte indse, at en videreførelse af driften ville medføre betydelige tab. Organisationen anfører i tilknytning hertil, at man inden for landbruget ikke kan afvikle bedriften meget hurtigt, og at der af hensyn til dyrenes velfærd samt trivsel og en hensigtsmæssig afvikling kan opstå behov for at videreføre bedriften, uagtet at dette sker med tab. Det bør fremgå af lovforslagets bemærkninger, at der i givet fald ikke vil være tale om groft uforsvarlig forretningsførelse.

Konkursrådet anfører bl.a., at groft uforsvarlig forretningsførelse som udgangspunkt ikke vil foreligge i tilfælde, der snarere må anses som forretningsmæssig udygtighed. Konkursrådet har herved bl.a. søgt at tage hensyn til iværksætterne, som ofte er optimistiske i forhold til den virksomhed, de driver, og derfor ikke altid har det samme reaktionsmønster som andre, der driver virksomhed. Konkursrådet opregner herefter (s. 95) nogle eksempler på adfærd, der kan betegnes som forretningsmæssig udygtighed, der ikke i sig selv bør kunne føre til konkurskarantæne, og nogle eksempler på groft uforsvarlig adfærd, der muligvis til dels kan skyldes udygtighed, men som på grund af adfærdens grove karakter desuagtet kan føre til karantæne.

Justitsministeriet er enig i det, som Konkursrådet anfører. Efter Justitsministeriets opfattelse bør en så indgribende foranstaltning som konkurskarantæne selvsagt ikke kunne komme på tale i tilfælde, hvor en person blot har været udygtig, men hverken har begået strafbart forhold eller i øvrigt handlet groft uforsvarligt.

Når det gælder spørgsmålet om en nærmere præcisering af begrebet "groft uforsvarlig forretningsførelse" bemærkes, at det som anført af Konkursrådet vil bero på en konkret vurdering, om der i det enkelte tilfælde foreligger groft uforsvarlig forretningsførelse. I denne vurdering kan og bør der efter omstændighederne foretages en afvejning af en række forskellige forhold, der taler henholdsvis for og imod, at der er tale om groft uforsvarlig forretningsførelse. Konkurskarantæne bør kun anvendes i tilfælde, der både i objektiv og subjektiv henseende kan betegnes som grove. Det

anførte er medtaget i lovforslagets bemærkninger. Efter Justitsministeriets opfattelse er det i den forbindelse ikke muligt i lovforslaget at opregne alle de tænkelige branchespecifikke forhold, der i det enkelte tilfælde kan være af betydning for vurderingen af, om der foreligger groft uforsvarlig forretningsførelse. Lovforslaget indeholder på den baggrund ikke en sådan udtømmende opregning. Der henvises i øvrigt til afsnit 4.1.4 i lovforslaget.

3.1.2. Årsagssammenhæng mellem konkurs og groft uforsvarlig forretningsførelse

Advokatrådet anfører, at pålæg af konkurskarantæne kun bør kunne ske, når der kan påvises en årsagssammenhæng mellem den groft uforsvarlige forretningsførelse og konkursen.

Landsforeningen af Forsvarsadvokater finder det betænkeligt, at konkurskarantæne kan pålægges, selv om der ikke kan påvises årsagssammenhæng mellem de pågældendes handlemåde og konkursen.

Konkursrådet har ikke fundet, at det bør være en betingelse for konkurskarantæne, at der kan påvises årsagssammenhæng mellem den groft uforsvarlige forretningsførelse og konkursen. Justitsministeriet er enig i dette synspunkt. Det bemærkes herved, at de præventive hensyn, der ligger bag konkurskarantæneordningen, vil gøre sig fuldt ud gældende, når der foreligger "groft uforsvarlig forretningsførelse" i lovforslagets forstand, uanset om der eventuelt vil kunne peges på andre forhold, der har været medvirkende til, at virksomheden gik konkurs. Der henvises i øvrigt til afsnit 4.1.4 i lovforslaget.

3.2. Retsvirkningerne af konkurskarantæne

Advokatrådet anfører, at der i forbindelse med SKAT's indførelse af regler, der skulle hindre registrering af personer, der gentagne gange gik konkurs med tab for statskassen til følge, blev indført regler, der skulle sikre, at man kunne kræve sikkerhedsstillelse eller nægtelse af registrering, hvis der var tale om nærtstående eller risiko for såkaldt stråmandsvirksomhed. Det kan overvejes, om der kan tages højde for dette i forslaget. Sådanne regler vil dog være vidtgående i forhold til eksempelvis en ægtefælle, og der må naturligvis ske en afvejning af retssikkerhedsmæssige hensyn over for effektivitet. Rådet anfører videre, at efter de svenske regler om næringsforbud, der er nævnt i betænkningen, må den, der er meddelt et næringsforbud, ikke være ansat i eller regelmæssigt udføre opgaver for en er-

hversvirksomhed, som drives af nærtstående, eller hvor en nærtstående har ledelsesmæssig indflydelse. Med disse regler er det muligt at ramme den stråmandsvirksomhed, som ses benyttet i forbindelse med omgåelse af eksempelvis skattelovgivningen.

Danmarks Automobilforhandler Forening anfører, at retsvirkningerne af den foreslåede ordning forekommer vidtgående, da konkurskarantænen omfatter enhver erhvervsvirksomhed, hvor der ikke hæftes personligt og ubegrænset for virksomhedens forpligtelser, og således står i modsætning til et brancheopdelt forbud.

Dansk Erhverv anfører, at betænkningen lægger op til, at konkurskarantæne ikke skal bevirke et forbud mod at deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed, for hvis forpligtelser den, der er pålagt karantæne, hæfter personligt og ubegrænset. Hensynet til kreditorerne taler for, at den, der er pålagt konkurskarantæne, heller ikke bør have mulighed for at drive en ny virksomhed i personligt regi. Kreditorernes sikkerhed for betaling af deres tilgodehavender er således ikke nødvendigvis bedre, blot fordi virksomheden drives i personligt regi.

Finansrådet anfører, at konkurskarantænen, allerede første gang den pålægges, bør medføre, at den pågældende ikke må deltage i ledelsen af nogen form for virksomhed, herunder virksomhed med personlig hæftelse. Det vil have ringe værdi for kreditorerne at få en person, der i praksis ofte har flere personlige konkurser bag sig, til at hæfte for virksomheden, idet værdierne, der vil være til stede, i praksis ofte vil være meget begrænsede.

Dansk Told & Skatteforbund anfører bl.a., at reglerne for konkurskarantæne også bør gælde for kommanditselskaber og virksomheder med personlig hæftelse samt stråmandsvirksomhed.

Håndværksrådet anfører, at skifteretten bør have mulighed for i forbindelse med pålæg af konkurskarantæne at træffe afgørelse om, at skyldneren hæfter personligt for selskabets gæld som følge af den pågældendes grove adfærd, som er grundlaget for at pålægge den pågældende konkurskarantæne.

Institut for Menneskerettigheder finder, at længden af konkurskarantæneperioden bør fastsættes mere konkret i det enkelte tilfælde, således at der tages udgangspunkt i det enkelte tilfældes særlige omstændigheder. Det

bør overvejes at lade udgangspunktet for karantæneperioden være 2 år i en ”normal” sag.

Justitsministeriet finder, at Konkursrådets forslag om, hvilke retsvirkninger en konkurskarantæne skal have, er udtryk for en rigtig balance. Justitsministeriet finder således navnlig, at der i forhold til en ny ordning, der griber ind i retten til fri erhvervsudøvelse, i udgangspunktet bør udvises en vis tilbageholdenhed, således at det sikres, at den nye ordning ikke i praksis kommer til at gå videre, end formålet tilsiger.

Justitsministeriet er på den baggrund enig med Konkursrådet i, at konkurskarantæne i første omgang ikke også bør omfatte ledelse af den pågældendes personligt drevne virksomhed og af kommanditselskaber og interessentskaber, hvori den pågældende er komplementar eller interessent, da den pågældende i sådanne tilfælde vil hæfte personligt for virksomhedens forpligtelser, og da hensynet til, at den pågældende kan opnå et indtægtsgrundlag, med vægt taler for, at karantænen ikke bør omfatte sådanne tilfælde. Justitsministeriet finder endvidere i lighed med Konkursrådet, at personlig hæftelse for et selskabs gæld bør kunne være en konsekvens af en overtrædelse af en konkurskarantæne, men at en sådan hæftelse vil være meget vidtgående i tilfælde, hvor der ikke er tale om en sådan overtrædelse. Der foreslås derfor ikke med lovforslaget nogen hjemmel for skifteretten til at pålægge personlig hæftelse i sidstnævnte tilfælde. Justitsministeriet finder endvidere ikke, at et forbud for den, der er pålagt konkurskarantæne, mod at være ansat i eller regelmæssigt at udføre opgaver for en erhvervsvirksomhed, som drives af nærtstående, eller hvor en nærtstående har ledelsesmæssig indflydelse, i praksis vil indebære et mere effektivt værn mod stråmandsvirksomhed, end det værn, som den foreslåede ordning i sig selv vil give.

Med hensyn til fastsættelsen af konkurskarantæneperiodens længde er Justitsministeriet enig med Konkursrådet i, at udgangspunktet bør være en fast længde på tre år, så det sikres, at karantæneperioden er så lang, at den har reel betydning henset til formålet om at forebygge fremtidige tab. Det bemærkes i den forbindelse, at udgangspunktet i særlige tilfælde vil kunne fraviges, således at ingen eller en kortere karantæneperiode i stedet bliver udfaldet af sagen.

Der henvises i øvrigt til afsnit 4.2.2.1 og 4.2.4 i lovforslagets bemærkninger samt til lovforslagets § 1, nr. 4 (forslaget til konkurslovens § 157, stk. 2, og § 158, stk. 1), og bemærkningerne hertil.

3.3. Kompetence og sagsbehandling

Østre Landsret – tiltrådt af **Vestre Landsret** – anfører, at den, der begæres pålagt konkurskarantæne ifølge betænkningen ikke skal kunne kære skifterettens afgørelse om at indlede sag om konkurskarantæne. Dette må være en undtagelse til den almindelige hovedregel i konkurslovens § 248, stk. 2, hvorefter skifterettens kendelser og beslutninger som udgangspunkt kan kæres. Det ville være ønskeligt at få dette præciseret i lovtæksten.

Spørgsmålet om adgang til kære er præciseret i lovforslaget. Der henvises til § 1, nr. 4, der indeholder et forslag til affattelse af konkurslovens § 160, stk. 1, 3. pkt., hvorefter skifterettens beslutning om at indlede sag om konkurskarantæne ikke kan kæres af den, der begæres pålagt konkurskarantæne.

Sø- og Handelsretten – hvis svar også er afgivet på vegne af byretterne – anfører bl.a., at vurderingen af, om der i et konkret tilfælde foreligger groft uforsvarlig forretningsførelse, og dermed er grundlag for at pålægge konkurskarantæne, forudsætter en sådan indsigt i forretningsmæssige forhold mv., at det formentlig ganske ofte af hensyn til retssikkerheden vil være påkrævet, at skifteretten – og i kæresager også landsretten – i medfør af retsplejelovens § 16, stk. 4, eller § 20 a om behandling af tvister i konkursboer tilkalder sagkyndige dommere til at deltage i sagens behandling. Sø- og Handelsretten lægger herved til grund, at en sag om konkurskarantæne er omfattet af begrebet ”tvister i konkursboer”, og anfører, at bestemmelserne i lyset heraf formentlig bør ændres, således at der tilvejebringes en sikker hjemmel for anvendelse af sagkyndige dommere i sager om konkurskarantæne.

Konkursrådets forslag om, at sager om konkurskarantæne skal behandles efter reglerne om civile sager, bør endvidere fremgå direkte af lovtæksten ved en tilpasning af bestemmelserne i konkurslovens kapitel 31. I den forbindelse bør det overvejes, om der – henset til konkurskarantænens indgribende karakter – også skal tilvejebringes hjemmel til, at skifteretterne også i byretterne undtagelsesvis kan sættes med tre dommere under samme betingelser, som dette kan ske i borgerlige sager. Det bør under alle omstændigheder fremgå af lovbemærkningerne, at skifteretten i alle sager om konkurskarantæne som absolut hovedregel bør beklædes af en udnævnt dommer eller af en meget erfaren domstolsjurist, hvis dommeregnethed er blevet prøvet i landsretten.

Det bør i øvrigt overvejes helt at overlade det til kurators bedømmelse at afgøre, om en konkurskarantænesag skal indledes. Det kan næppe forventes, at skifteretten i mere end nogle ganske få sager årligt vil tilsidesætte kurators indstilling om at indlede en sag som åbenbart forkert. Der er derfor ikke behov for en regel som den, der er forslået i § 159 i Konkursrådets lovudkast. Hvis kurator skulle indgive et åbenbart ugrundet processkrift, vil skifteretten kunne reagere herimod ved omkostningsfastsættelsen i sagen.

Advokatrådet finder, at det bør overvejes at skabe mulighed for inddragelse af sagkyndige dommere eller undtagelsesvist for ”tre dommer behandling” i skifteretten, da konkurskarantæne er et betydeligt indgreb, der stiller betydelige krav til skifterettens indsigt i forretningsmæssige forhold.

Med hensyn til spørgsmålet om mulighederne for i konkurskarantænesager at kunne inddrage sagkyndige dommere og undtagelsesvist at kunne lade sagen behandle af tre dommere henvises til lovforslagets § 2 og bemærkningerne hertil, hvorved det foreslås at lade disse muligheder fremgå udtrykkeligt af retsplejeloven.

Med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt det udtrykkeligt bør fremgå af lovtæksten, at sager om konkurskarantæne (i øvrigt) behandles efter retsplejelovens regler om civile sager, henvises til lovforslagets § 1, nr. 4 (forslaget til konkurslovens § 160, stk. 2), og bemærkningerne hertil, hvorved der lægges op til udtrykkeligt at fastslå dette.

Justitsministeriet har derimod ikke fundet anledning til at ændre på den del af den af Konkursrådet foreslåede procesordning, der indebærer, at det er skifteretten, der på grundlag af kurators begrundede indstilling afgør, om en sag om konkurskarantæne skal indledes. Herved understreges det, at det først som sidst er domstolene, som afgør, om der er grundlag for at pålægge konkurskarantæne.

Dansk Erhverv finder, at der bør fastsættes tidsfrister for, hvornår skifteretten på baggrund af kurators begæring skal have afgjort, om der skal indledes en sag om konkurskarantæne, og for hvornår sagen herefter skal indledes og afsluttes ved skifteretten. Det er således væsentligt for at opfylde ordningens formål, at tidsrummet fra konkursens indtræden til en sag om konkurskarantæne er så kort som mulig.

Justitsministeriet er enig i, at sager om konkurskarantæne bør behandles så hurtigt, som det efter omstændighederne er muligt, hvilket også er forudsat af Konkursrådet og i det fremsatte lovforslag. Der kan i den forbindelse navnlig henvises til lovforslagets § 1, nr. 3 og 4 (forslaget til konkurslovens §§ 161 og 162), og bemærkningerne hertil, samt til det forhold, at kurators indledende undersøgelser som en del af bobehandlingen vil være underlagt de almindelige regler i konkursloven, der skal sikre, at bobehandlingen fremmes mest muligt, og at domstolenes behandling af sager om konkurskarantæne i øvrigt vil være underlagt de almindelige regler i retsplejeloven, der understøtter, at civile sager fremmes mest muligt. Justitsministeriet finder det hverken hensigtsmæssigt eller nødvendigt herudover at underlægge konkurskarantænesagsbehandlingen særlige fristregler.

Danske Advokater og **Kuratorforeningen** anfører samstemmende, at opgaven med at afdække grundlaget for og føre sager om konkurskarantæne naturligt ligger hos kurator.

Foreningen af Statsautoriserede Revisorer anfører, at det bør overvejes, hvorvidt det er ønskeligt at tillægge skifteretten dømmende kompetence på et område, der normalt er strafferetligt.

Institut for Menneskerettigheder anfører bl.a. under henvisning til artikel 6 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, at det er af afgørende betydning, at der foreligger de fornødne retssikkerhedsmæssige rammer for sager om konkurskarantæne. Det bør overvejes at give den pågældende mulighed for at udtale sig allerede inden, skifteretten træffer afgørelse om indledning af en sag om konkurskarantæne, hvis det kan ske uden væsentlig ulempe for sagens afvikling. Det bør endvidere overvejes i højere grad at åbne for adgang til bevisførelse i form af vidner, sagkyndige m.fl., og det bør overvejes, om der er behov for en særskilt regulering af adgangen til edition i sager om konkurskarantæne. Desuden bør adgangen til ikke at udtale sig (efter vidnefritagelsesreglerne) reguleres direkte i lovudkastets § 161, stk. 6, ligesom forholdet til kommende eller verserende straffesager bør reguleres mere detaljeret.

Kuratorforeningen finder det betænkeligt, at kurator på et så forholdsvis indledende stade ved redegørelser efter konkurslovens § 125, stk. 2, skal videregive forholdsvis detaljerede oplysninger til kreditorerne om, hvorvidt der er grundlag for at indlede en sag om konkurskarantæne. Sådanne oplysninger er under andre omstændigheder af privat eller fortrolig karakter.

ter. Ordningen bør i stedet være den, at kurator sender en særskilt indstilling til skifteretten, og i redegørelsen, som tilgår kreditorerne, blot orienterer overordnet herom.

Foreningen anfører endvidere i tilknytning til Konkursrådets bemærkninger om, at kurator skal gøre sit arbejde i relation til indstilling om konkurskarantæne tilpas hurtigt, at det må være en forudsætning herfor, at kurator har de relevante muligheder for at få de fornødne dokumenter og oplysninger tilvejebragt med passende hurtighed. Dette kan være vanskeligt at opnå, hvis politiet i forbindelse med strafferetlig efterforskning har taget al bogføring og regnskabsmateriale i besiddelse. Foreningen forudsætter endvidere, at der gives kurator adgang til hurtig og effektiv indhentelse af forklaringer fra skyldneren og andre relevante personer gennem anvendelse af konkurslovens § 100, § 105 og/eller § 240, og finder, at der bør gives adgang til hurtig gennemførelse af fagedforretninger ved anvendelse af reglerne i konkurslovens § 112 og/eller retsplejelovens regler om umiddelbare fagedforretninger.

Foreningen anfører desuden, at forslaget til § 161, stk. 5, i konkursloven, hvorefter skifteretten kan indkalde den, der begæres pålagt konkurskarantæne, til personligt at møde for at besvare spørgsmål sigtende til sagens oplysning, vil blive tilnærmelsesvis uden virkning, da hovedparten (om ikke alle) forhold, som kan give anledning til en konkurskarantænesag, også vil bevirke meddelelse til politiet efter konkurslovens § 110, stk. 4, om at de foreliggende oplysninger giver grundlag for politimæssig efterforskning. Foreningen opfordrer endvidere i den forbindelse til, at der bedst muligt i lovbemærkningerne tages hensyn til på den ene side afvejningen mellem ønsket om en hurtig behandling af sagen om konkurskarantæne og på den anden side principperne om forbud mod selvinkriminering og retsplejelovens § 345 om udsættelse af civile retssager, når retten finder dette påkrævet. Foreningen opfordrer ligeledes til, at der i bemærkningerne tages stilling til eventuel litispændensvirkning, når strafferetlig efterforskning eller en straffesag allerede verserer på tidspunktet for kurators indstilling i forhold til spørgsmålet om konkurskarantæne.

Landsforeningen af Forsvarsadvokater anfører, at behandlingen af sager om konkurskarantæne vil være uden de processuelle garantier, der er knyttet til rettighedsfrakendelser i strafferetsplejens regi. Foreningen peger i den forbindelse på, at der ikke automatisk vil blive beskikket en forsvarer, og at der er knyttet udeblivelsesvirkning til manglende fremmøde, således at kurators redegørelse i givet fald vil blive lagt til grund. Foreningen anfø-

rer endvidere, at der ikke i betænkningen er gjort nærmere overvejelser over, at en fallent under en sag om konkurskarantæne kan have rimelige grunde til at nægte at udtale sig, fordi en eventuel straffesag endnu ikke har fundet sin afgørelse.

Den foreslåede ordning, hvorefter konkurskarantæne pålægges af skifteretten og med mulighed for kære til landsretten, er efter Justitsministeriets opfattelse udformet med de fornødne retssikkerhedsmæssige garantier. Det bemærkes i den forbindelse, at der findes andre eksempler i lovgivningen på, at forskellige former for rettighedsfrakendelse prøves ved domstolene i den civile retsplejes former, herunder f.eks. frakendelse af retten til at udøve advokatvirksomhed, jf. retsplejelovens § 139, stk. 1, og § 147 e, stk. 2. Det bemærkes endvidere, at det følger af forslaget, at den, der begæres pålagt konkurskarantæne, får beskikket en advokat, hvis den pågældende anmoder om det, eller hvis skifteretten i øvrigt finder det nødvendigt. Det følger ligeledes af forslaget, at den pågældende har krav på mundtlig forhandling, hvis den pågældende har anmodet om det, og at skifteretten i øvrigt kan indkalde til mundtlig forhandling, hvis skifteretten finder det hensigtsmæssigt. Der vil i givet fald kunne ske bevisførelse i form af vidneførelse mv. Der henvises herved til afsnit 4.3.1.4, 4.3.1.5 og 4.3.2 i lovforslagets bemærkninger og til lovforslagets § 1, nr. 4 (forslaget til konkurslovens §§ 162 og 163), og bemærkningerne hertil.

Med hensyn til spørgsmålet om betydningen af samtidig strafferetlig efterforskning eller verserende straffesager henvises til afsnit 4.5.2 i lovforslagets bemærkninger, hvoraf det fremgår, at konkurskarantæne, som også anført af Konkursrådet, skal ses som et civilretligt supplement til straffelovens regler om rettighedsfrakendelse. Betingelserne for at blive pålagt konkurskarantæne og karantænenes retsvirkninger er således forskellige fra betingelserne for rettighedsfrakendelse efter straffelovens § 79 og retsvirkningerne heraf. Der kan derfor forekomme tilfælde, hvor det efter en konkret vurdering kan være velbegrundet, at en konkurskarantænesag fremmes og afsluttes, selv om der måtte være en verserende eller afsluttet straffesag med påstand om eller dom for rettighedsfrakendelse. På samme måde vil det efter omstændighederne være velbegrundet at fremme og afslutte en straffesag med påstand om rettighedsfrakendelse uanset en verserende eller afsluttet konkurskarantænesag.

Når det gælder spørgsmålet om afviklingen af konkurskarantænesagerne, lægges der ikke med forslaget op til nogen ændring af retsplejelovens § 345 om rettens adgang til at udsætte behandlingen af en sag, når dette fin-

des påkrævet, herunder for at afvente en administrativ eller retlig afgørelse, der vil kunne få indflydelse på sagens udfald. Denne beføjelse forudsættes således også i forhold til spørgsmål om udsættelse af en konkurskarantænesag anvendt i overensstemmelse med forarbejderne til bestemmelsen og hidtidig praksis, hvilket vil indebære, at udsættelse kræver, at en sådan vitterlig er påkrævet. Udsættelse bør således ikke komme på tale, blot fordi den, der søges pålagt konkurskarantæne, ønsker det, og kurator ikke protesterer. Udsættelse bør heller ikke kunne komme på tale, alene fordi der verserer en straffesag, og den, der begæres pålagt konkurskarantæne, derfor under henvisning til artikel 6 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention ønsker at sikre sig mod selvinkriminering. Den pågældende vil i givet fald blot kunne undlade at udtale sig, og dette vil i givet fald ikke kunne tillægges processuel skadevirkning. Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 4 (forslaget til konkurslovens § 162), og bemærkningerne hertil.

Med hensyn til spørgsmålet om behørig fremme af sagerne om konkurskarantæne bemærkes, at det ikke er hensigten med lovforslaget at lægge kurator det til last, hvis sagen som følge af forhold, kurator ikke er herre over, trækker ud, ligesom det heller ikke efter gældende ret lægges kurator til last, hvis den almindelige bobehandling som følge af sådanne forhold trækker ud.

Når det gælder spørgsmålet om kurators adgang til at få oplyst sagen, lægges der ikke med forslaget op til nogen ændringer i kurators mulighed for under bobehandlingen at få oplysninger ved anvendelse af bestemmelserne i konkurslovens § 100, § 105, § 112 og § 240.

Med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt kurators begrundede indstilling om, hvorvidt der er grundlag for at indlede sag om konkurskarantæne mod nogen, skal være indeholdt i kurators redegørelse efter konkurslovens § 125, stk. 2, og dermed tilgå kreditorerne, er det Justitsministeriets opfattelse, at dette, som foreslået af Konkursrådet, bør være tilfældet. En sådan ordning må således bl.a. antages at kunne medvirke til at animere kreditorerne til ud fra kurators redegørelse at bidrage med eventuelle oplysninger, der kan belyse sagen yderligere. Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 3, og bemærkningerne hertil.

3.4. Udgifterne til sager om konkurskarantæne

Advokatrådet anfører, at det i mange boer vil kræve betydelige ressourcer af kurator at undersøge, om der er grundlag for en sag om konkurskarantæne. Hvis de indledende undersøgelser ikke fører til, at der rejses sag om konkurskarantæne, vil kurators udgifter til undersøgelserne efter lovudkastet skulle dækkes af konkursboets midler eller af rekvirentens sikkerhedsstillelse. Dette bør føre til overvejelser om at hæve rekvirentens sikkerhedsstillelse, idet den forventede arbejdsbyrde i mange tilfælde ikke vil kunne honoreres af den sikkerhedsstillelse, der i øjeblikket forlanges. Det i betænkningen nævnte beløb på 10.000-30.000 kr. til dækning af udgiften til sagen om konkurskarantæne synes fastsat i den lave ende. Der vil således være risiko for noget højere beløb, medmindre der er tale om en mindre eller ukompliceret sag.

Danske Advokater anfører, at undersøgelserne af, om der måtte være grundlag for at rejse en sag om konkurskarantæne, i et vist omfang ligger i forlængelse af kurators arbejde med at afdække boets forhold, men dog går videre end de undersøgelser, der under de nugældende regler er påkrævet/relevante. Disse undersøgelser og alle de øvrige opgaver, som konkursbehandling indebærer, vil vanskeligt kunne udføres på forsvarlig vis inden for den statskasseindeståelse på 30.000 kr. som p.t. er den generelle praksis ved skifteretterne. Det er næppe realistisk, at retssager om konkurskarantæne vil kunne udføres forsvarligt inden for et beløb på 10.000-30.000 kr.

DI anfører – på linje med **Finansrådet, Håndværksrådet International Transport Danmark, Kuratorforeningen** og **Liberale Erhvervs Råd** – at konkurskarantæne i sin natur er fremadrettet, og at udgifterne ved at få en person pålagt konkurskarantæne ikke vil blive afholdt til fordel for de eksisterende kreditorer, men til fordel for potentielle fremtidige kreditorer. Det bør derfor overvejes at lade staten afholde udgifterne i stedet for de eksisterende kreditorer.

Kuratorforeningen anfører, at det må påregnes, at selve arbejdet med at afdække, om der er grundlag for at indlede en sag om konkurskarantæne, jævnligt vil blive både omfattende og såvel juridisk som praktisk vanskeligt, og det vil være begrænset, hvor dybtgående undersøgelser, kurator vil kunne foretage, hvis arbejdet alene kan honoreres inden for den sædvanlige sikkerhedsstillelse for omkostningerne ved konkursboets behandling. Et honorar i størrelsesordenen 10.000-30.000 kr. for selve førelsen af en sag om konkurskarantæne vil kunne føre til, at det alene vil være de helt ”op-

lagte” sager, som kurator vil indstille, at der indledes sag om konkurskarantæne i.

Justitsministeriet er enig i, at kurators arbejde med at føre en sag om konkurskarantæne er et arbejde, der først og fremmest skal varetage en samfundsmæssig interesse i forebyggelse af fremtidige tab for andre fordringshavere, og at en konkurskarantænesag således ikke er en sag, der varetager hensyn til fordringshaverne i det aktuelle konkursbo. På den baggrund finder Justitsministeriet, at ordningen bør være den, at udgifterne til, at kurator varetager den samfundsmæssige interesse i sagernes førelse, skal påhvile statskassen (i det omfang den person, der i givet fald pålægges konkurskarantæne, ikke har tilstrækkelige midler til at dække udgifterne). I de tilfælde, hvor den, der begæres pålagt konkurskarantæne, eller den, der pålægges konkurskarantæne, skal have sagsomkostninger betalt eller erstattet, skal udgifterne hertil ligeledes afholdes af statskassen. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 4 (forslaget til konkurslovens §§ 165-166), og bemærkningerne hertil.

Med hensyn til spørgsmålet om vederlaget for kurators arbejde med at undersøge, om der bør rejses sag om konkurskarantæne, er Justitsministeriet enig med Konkursrådet i, at dette arbejde bør anses som et led i de undersøgelser, som kurator i øvrigt har pligt til at foretage, og at kurators vederlag for dette arbejde derfor også bør indgå i det vederlag for bobehandlingen, som fastsættes efter konkurslovens § 239. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 3 og 4 (forslaget til konkurslovens § 166), og bemærkningerne hertil.

3.5. Kurators rolle

Sø- og Handelsretten, Advokatrådet og Kuratorforeningen anfører samstemmende, at Konkursrådets forslag til affattelse af konkurslovens § 161, stk. 6 – hvorefter skifteretten ved bevisbedømmelsen skal kunne tillægge det virkning ”til fordel for kurator”, hvis den der begæres pålagt konkurskarantæne undlader at udtale sig om kurators erklæringer om sagens faktiske omstændigheder – er uheldig, da lovteksten dermed kan give det indtryk, at kurator er part (eller i øvrigt har en personlig interesse) i konkurskarantænesagens udfald. På den baggrund foreslås ordlyden ”til fordel for kurator” ændret til ”til skade for den begæringen er rettet imod”. Det forekommer i øvrigt uklart, om den egentlige part er konkursboet eller staten, som den der endeligt kan komme til at bære sagens omkostninger. Kurators status bør derfor uddybes i lovforslaget.

Sø og Handelsretten peger endvidere på, at en sag om konkurskarantæne adskiller sig fra andre beslutninger om retssagsførelse i forbindelse med bobehandlingen, idet konkurskarantænesagen alene kan påføre boet udgifter, men aldrig indtægter. Dette kan bringe kurator i en situation, hvor der i realiteten opstår en interessekonflikt mellem boets kreditorer og de samfundsmæssige hensyn, kurator skal varetage ved behandlingen af spørgsmålet om konkurskarantæne. På den baggrund bør det fremgå af lovbemærkningerne, at denne mulige interessekonflikt ikke kan føre til, at kurator anses for inhabil efter konkurslovens § 238, stk. 1.

Justitsministeriet er enig i det anførte om forslaget til affattelse af konkurslovens § 161, stk. 6, i Konkursrådets lovudkast, og det fremsatte lovforslag er ændret i overensstemmelse hermed, jf. herved lovforslagets § 1, nr. 4 (forslaget til konkurslovens § 162, stk. 6).

Da en vedtagelse af lovforslaget vil indebære, at det efter konkursloven vil være en lovbunden opgave for kurator at undersøge, om der er grundlag for at føre en sag om konkurskarantæne og i givet fald søge at fremme en sådan sag, og da denne opgave i øvrigt hænger nøje sammen med de opgaver, som kurator efter gældende ret skal udføre i kreditorernes interesse, finder Justitsministeriet det overflødigt at anføre i lovforslagets bemærkninger, at opgavens varetagelse ikke medfører, at kurator bliver inhabil efter konkurslovens § 238, stk. 1.

Hertil kommer, at der med lovforslaget som anført ovenfor under afsnit 3.4. lægges op til, at udgifterne til kurators førelse af en sag om konkurskarantæne skal påhvile statskassen (i det omfang den person, der i givet fald pålægges konkurskarantæne, ikke har tilstrækkelige midler til at dække udgifterne). I de tilfælde, hvor den, der begæres pålagt konkurskarantæne, eller den, der pålægges konkurskarantæne, skal have sagsomkostninger betalt eller erstattet, skal udgifterne hertil ligeledes afholdes af statskassen (og ikke – som foreslået af Konkursrådet – af konkursboet). Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 4 (forslaget til konkurslovens §§ 165-166), og bemærkningerne hertil.

3.6. Offentlighed

Dansk Erhverv anfører, at registeret over personer, der er pålagt konkurskarantæne, bør være tilgængeligt for offentligheden på samme måde, som offentligheden kan få adgang til registre over dårlige betalere.

Danske Advokater finder det tilsvarende afgørende, at såvel erhvervsdrivende som private kan få oplyst, om en person er pålagt konkurskarantæne, idet dette er væsentligt for bedømmelsen af en samhandelspartners kreditværdighed. Der kan dog være retssikkerhedsmæssige betæneligheder ved et helt åbent register. Danske Advokater udtrykker i tilknytning hertil tvivl om, i hvilket omfang Konkursrådet har tilsigtet, at kreditoplysningsbureauer skal kunne behandle oplysninger om pålagte konkurskarantæner. Der vil i givet fald ske offentliggørelse i fornødent omfang, hvis erhvervsdrivende og private vil kunne hente oplysninger om pålagte konkurskarantæner gennem sådanne bureauer.

DI anfører, at det for at øge virkningen af en konkurskarantæne med fordel kan overvejes at gøre oplysningerne herom offentligt tilgængelig på en sådan måde – evt. via kreditoplysningsbureauerne – at fremtidige kreditorer kan bruge dette som praktisk værktøj i en risikoafdækning.

Finansrådet finder tilsvarende, at registret over personer, der er pålagt konkurskarantæne, skal være offentligt tilgængeligt, således at det kan komme alle i samfundet til gode, herunder de private kreditorer. Der findes allerede registre af tilsvarende karakter, som er tilgængelige for enhver, eksempelvis RKI og smiley-ordningen på fødevarerområdet, og i Sverige og Norge føres et register, hvor private ved henvendelse kan få oplyst, om en bestemt person er pålagt konkurskarantæne. Hvis registret ikke gøres offentligt tilgængeligt for enhver, bør der indføres en begrænset adgang til registrets oplysninger, f.eks. i form af en attestordning, som den der er beskrevet i betænkningen.

Forbrugerrådet anfører bl.a., at det bør overvejes, hvordan det sikres, at kreditorerne ikke stilles forskelligt med hensyn til at kunne få oplysninger om, hvorvidt en person er pålagt konkurskarantæne. Almindelige forbrugere vil ofte ikke anmelde deres krav over for konkursboet og vil dermed ikke modtage de redegørelser fra kurator om bobehandlingen, som måtte indeholde oplysninger om en konkurskarantænesag.

Foreningen af Statsautoriserede Revisorer anfører, at en offentliggørelse af konkurskarantænen på internettet som i England vil være for vidtgående grundet de potentielle uheldige sociale følgevirkninger. Registret bør som udgangspunkt ikke være offentligt tilgængeligt. I tilfælde, hvor en person gentagne gange har været pålagt konkurskarantæne, bør det imidlertid være muligt for samarbejdspartnere at få dette oplyst.

Håndværksrådet finder, at der også bør være adgang for private til at gøre sig bekendt med, at en person er underlagt konkurskarantæne, således at også private kan gardere sig imod nye tab forårsaget af den pågældende.

Kuratorforeningen anfører, at der bør være almindelig adgang til oplysning om, at en person er pålagt konkurskarantæne. Afgørelser om pålæg af konkurskarantæne bør således offentliggøres systematisk, og Kuratorforeningen henviser i den forbindelse navnlig til hensynet til forbrugerne, som efter foreningens opfattelse i praksis vil være ude af stand til at skaffe sig denne oplysning, hvis den ikke er tilgængelig via internettet. Foreningen peger i øvrigt på, at oplysningen vil være tilgængelig for konkursboets kreditorer.

Konkursrådet har nøje overvejet, om private bør have adgang til oplysninger om, hvem der er pålagt konkurskarantæne, og hvilken form for adgang der i givet fald skulle være tale om.

Ved vurderingen af dette spørgsmål har rådet bl.a. taget afsæt i, hvad formålet med en adgang for private til at få oplysninger om pålagte konkurskarantæner skulle være. Rådet peger på, at formålet i givet fald måtte være at advare mod som kunde, financier eller leverandør at indgå aftale med den pågældende.

Konkursrådet finder imidlertid, at den primære beskyttelse mod, at en person, der er pålagt konkurskarantæne, i strid med karantænen driver erhvervmæssig virksomhed, må være, at den pågældende – efter den ordning rådet foreslår – ikke kan være registreret i Erhvervsstyrelsens it-system som ledelsesmedlem og ikke i strid med karantænen kan være momsregistreret eller registreret hos SKAT som arbejdsgiver.

Konkursrådet bemærker endvidere bl.a., at det må anses for mindre sandsynligt, at almindelige forbrugere, før de indgår aftale med en erhvervsdrivende (i givet fald) vil undersøge, om den pågældende er pålagt konkurskarantæne, og at erhvervsdrivende i stedet kan undersøge, om den pågældende er momsregistreret (hvis der er tale om en personligt drevet virksomhed) eller registreret som ledelsesmedlem i Erhvervsstyrelsens it-system (hvis der er tale om en virksomhed drevet i selskabsform).

Efter Konkursrådets opfattelse er der på denne baggrund ikke noget stort behov for at give private adgang til oplysninger om pålagte konkurskaran-

tæner. Konkursrådet lægger i den forbindelse også vægt på, at en sådan adgang næppe ville være noget særligt effektivt middel til at forhindre stråmandskonstruktioner, hvor en person, der er pålagt konkurskarantæne, reelt leder en virksomhed, som formelt er registreret i en andens navn eller med en anden som direktør. Rådet tilføjer, at personer, der i det hele taget kaster sig ud i (strafbare) stråmandskonstruktioner, også må forventes at kunne finde på at ændre deres navn eller at optræde under falsk navn.

Rådet anfører endvidere bl.a., at rådet ved vurderingen af, at der ikke bør gives private adgang til oplysninger om pålagte konkurskarantæner, også har lagt vægt på de mulige utilsigtede skadevirkninger af en sådan adgang, der eksempelvis ville give en arbejdsgiver mulighed for at undersøge, om en jobansøger er pålagt konkurskarantæne.

Det er i forlængelse heraf Justitsministeriets opfattelse, at offentlig adgang til oplysninger om pålagte konkurskarantæner vil kunne medføre utilsigtede skadevirkninger for personer, der er pålagt konkurskarantæne.

Der kan således ikke uden videre ses bort fra risikoen for, at offentliggørelse eksempelvis vil kunne blive brugt af en arbejdsgiver til at undersøge, om en jobansøger er pålagt konkurskarantæne, og i bekræftende fald på den baggrund nægte vedkommende ansættelse i en stilling, der ikke indebærer ledelse af en erhvervsvirksomhed. Endvidere må det forventes, at oplysninger om pålagte konkurskarantæner, hvis de gøres offentligt tilgængelige, vil være tilgængelige på internettet på ubestemt tid.

Offentliggørelse af oplysningerne vil således kunne få den konsekvens, at den pågældendes erhvervs muligheder i praksis vil kunne blive påvirket i videre omfang – både tidsmæssigt og indholdsmæssigt – end hvad der følger af selve konkurskarantænen.

Offentliggørelse af oplysningerne vil efter Justitsministeriets opfattelse også kunne give anledning til et identifikationsproblem. Det vil således være problematisk, hvis en potentiel kreditor kan indhente oplysninger om, at Peter Hansen er pålagt konkurskarantæne, men ikke dermed har sikkerhed for, at der er tale om netop den Peter Hansen, som den potentielle kreditor overvejer at indgå aftale med. Det vil samtidig forringe retssikkerheden for den Peter Hansen, der ikke er pålagt konkurskarantæne, hvis han som følge af offentliggørelsen kunne forveksles af sine potentielle samhandelspartnere med den Peter Hansen, der reelt er pålagt konkurskarantæne.

Hertil kommer, at det som også anført af Konkursrådet må anses for mindre sandsynligt, at almindelige forbrugere, før de indgår aftale med en erhvervsdrivende (i givet fald) vil undersøge, om den pågældende er pålagt konkurskarantæne. Dette skal ses i lyset af muligheden for i stedet at undersøge, om den pågældende er momsregistreret eller registreret som ledelsesmedlem i Erhvervsstyrelsens it-system.

Endelig skal man efter Justitsministeriets opfattelse holde sig for øje, at de udfordringer i forhold til stråmandsvirksomhed og falske identiteter, som Konkursrådet peger på, fortsat vil bestå på trods af offentliggørelse af pålagte konkurskarantæner.

Justitsministeriet er samtidig opmærksom på, at potentielle kreditorer mv. – hvis oplysningerne om pålagte konkurskarantæner ikke gøres offentligt tilgængelige – ikke får mulighed for at udnytte disse oplysninger til at undgå at indgå aftaler med personer, der tidligere har foretaget groft uforsvarlig forretningsførelse. En sådan mulighed har kreditorerne imidlertid heller ikke i forhold til oplysninger om strafbare forhold, der efter omstændighederne også kan være af interesse, herunder oplysninger om at en potentiel aftalepartner f.eks. tidligere har begået bedrageri i forbindelse med en konkurs.

Det er på den baggrund Justitsministeriets samlede vurdering, at oplysningerne om pålagte karantæner, som foreslået af Konkursrådet, ikke skal gøres tilgængelige for offentligheden. Det bemærkes hertil, at der med lovforslaget foreslås indført lovovervågning, således at der fem år efter lovens ikrafttræden foretages en evaluering af konkurskarantænerreglerne, herunder af spørgsmålet om offentlighedens adgang til oplysninger om, hvem der er pålagt konkurskarantæne, jf. nedenfor afsnit 5.

Der henvises i øvrigt til afsnit 4.4.2 i lovforslagets bemærkninger.

3.7. Andre spørgsmål

Fagligt Fælles Forbund anfører i tilknytning til den foreslåede hæftelsesregel, at forslaget ikke bør få den virkning, at lønmodtagere i forhold til tvister i et ansættelsesforhold ikke kan henholde sig til arbejdsgiveren som skyldner. Lønmodtageren må endvidere ikke afskæres fra dækning fra Lønmodtagernes Garantifond.

Forslaget berører ikke lønmodtagernes retsstilling, herunder adgangen til at få krav dækket af Lønmodtagernes Garantifond.

Datatilsynet forudsætter i det hele, at behandling af personoplysninger i forbindelse med de i betænkningen beskrevne aktiviteter skal ske under iagttagelse af persondataloven. Tilsynet peger i den forbindelse konkret på reglerne om den registreredes indsigtsret og reglerne om behandlingssikkerhed.

Lovforslaget indebærer ingen ændringer eller fravigelser af persondatalovens bestemmelser, herunder bestemmelserne om den registreredes indsigtsret og bestemmelserne om behandlingssikkerhed.

Ejendomsforeningen Danmark anfører, at udformningen af lovudkastets ikrafttrædelsesbestemmelser tilsyneladende indebærer, at vurderingen af, om en person skal pålægges konkurskarantæne, kan komme til at omfatte handlinger, som er foretaget inden reglerne ikrafttræden.

Afgørende hensyn til en administrerbar og effektiv konkurskarantæneordning tilsiger efter Justitsministeriets opfattelse, at reglerne træder i kraft så hurtigt, som det er praktisk muligt, og at konkurskarantæne – efter omstændighederne – også kan pålægges på baggrund af handlinger og undladelser i form af groft uforsvarlig forretningsførelse, der er foretaget inden lovens ikrafttræden.

Det bemærkes i den forbindelse, at der med lovforslaget lægges op til, at loven først vil blive sat i kraft, når de relevante it-løsninger er på plads, hvilket de forventes i givet fald at kunne være ca. 6 måneder efter lovforslagets vedtagelse, jf. herved lovforslagets § 4 og bemærkningerne hertil. Erhvervsdrivende vil derfor fra lovforslagets eventuelle vedtagelse have en vis tid til at indrette sig på, at eventuelle fremtidige handlinger og undladelser, der udgør groft uforsvarlig forretningsførelse, vil kunne få konsekvenser i form af konkurskarantæne. Det bemærkes endvidere, at det er en forudsætning for at blive pålagt konkurskarantæne, at den groft uforsvarlige forretningsførelse har fundet sted senere end et år før fristdagen (eller i givet fald dagen for beslutning om tvangsopløsning), og at konkurskarantæne efter forslaget til konkurslovens § 157 ikke er en obligatorisk retsfølge, selv om de grundlæggende betingelser for at pålægge karantæne er opfyldt. Det følger således af den foreslåede bestemmelse i § 157, stk. 2, at der ved afgørelsen skal lægges vægt på, om det under hensyn til den pågældendes handlemåde og omstændighederne i øvrigt er rimeligt at på-

lægge konkurskarantæne. Der henvises herved til lovforslagets § 1, nr. 4, og bemærkningerne hertil.

Håndværksrådet anfører, at der også efter straffeloven bør kunne pålægges konkurskarantæne. Rettighedsfrakendelse efter straffelovens § 79, stk. 2, som følge af strafbart forhold, bør således ikke være mildere, end hvis der blev pålagt en konkurskarantæne for tilsvarende forhold.

Justitsministeriet forventer i det lovforslag om en styrket indsats over for økonomisk kriminalitet, der fremsættes senere i denne folketingssamling, at medtage en ændring af straffelovens § 79, stk. 2, 2. pkt., som medfører, at der efter bestemmelsen vil kunne ske frakendelse af retten til at deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed her i landet eller i udlandet uden at hæfte personligt og ubegrænset for virksomhedens forpligtelser.

Kuratorforeningen foreslår en justering af Konkursrådets forslag, således at konkurskarantæne ikke nødvendigvis ophører, hvis boet slutes efter konkurslovens § 144, fordi fordringshaverne opnår fyldestgørelse eller giver afkald på deres ret.

Det forhold, at et konkursbo viser sig at kunne slutes efter konkurslovens § 144, betyder efter Justitsministeriets opfattelse ikke i sig selv, at konkursdekret ikke burde have været afsagt, eller at den, der er blevet pålagt konkurskarantæne, alligevel ikke kan anses for at have bedrevet groft uforsvarlig forretningsførelse. Pålæg af konkurskarantæne vil således – efter omstændighederne – kunne være fuldt ud velbegrundet og nødvendigt, uanset om slutning af boet sker efter konkurslovens § 144 eller efter de øvrige regler i konkurslovens kapitel 18 om slutning og udlodning. En bestemmelse svarende til den af Konkursrådet foreslåede § 164 er på den baggrund ikke medtaget i lovforslaget. Der henvises til afsnit 4.2.4.2 i lovforslagets bemærkninger.

Landsforeningen af Forsvarsadvokater anfører, at man i stedet for at indføre de foreslåede regler om konkurskarantæne kunne overveje at dæmme op for konkursrytteri gennem at udnytte muligheden for krav om sikkerhedsstillelse ved anmeldelse af ny virksomhed, således som der er redegjort for i betænkningen s. 36 ff.

Der lægges ikke med lovforslaget op til nogen ændring af reglerne om sikkerhedsstillelse. Det bemærkes i den forbindelse, at øget krav om sikkerhedsstillelse vil være en byrde for det store flertal af iværksættere, der øn-

sker – og siden også viser sig at være i stand til – at drive lovlige og i øvrigt forsvarlig erhvervsvirksomhed.

4. Forslagets økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Den Danske Dommerforening – støttet af **Vestre Landsret** – anfører, at forslaget vil medføre et betydeligt merarbejde for skifteretterne og i hvert fald i en periode også for landsretterne. Det må forudses, at flere sager vil skulle forhandles mundtligt, hvilket også vil kunne komme til at omfatte kæremålene i landsretterne.

Dommerfuldmægtigforeningen anfører, at forslaget vil medføre en øget arbejdsbyrde for skifteretterne, og at der bør tages højde for dette i forbindelse med en eventuel lovændring, da den øgede arbejdsbyrde ellers kan ramme kvaliteten af skifteretternes afgørelser eller berammelsestiden i skifteretten.

Sø- og Handelsretten anfører bl.a., at forslaget vil indebære et øget ressourceforbrug ved embedet, der vil kræve nyoprettelse af mindst en juriststilling på højt niveau og en kontorfunktionærstilling, mens der for byretternes vedkommende må forventes en tilsvarende øget belastning, beregnet i forhold til den enkelte byrets samlede andel af konkurssagerne.

Domstolsstyrelsen anfører, at styrelsen generelt kan tilslutte sig de bemærkninger, der fremgår af høringssvarene fra domstolene og Dommerforeningen. Styrelsen vurderer, at forslaget samlet set vil medføre årlige merudgifter for domstolene på ca. 4,3 mio. kr.

FTF finder det væsentligt, at der medfølger de fornødne ressourcer til politiet og SKAT til at gennemføre straffesager om overtrædelse af konkurskarantænerreglerne.

Indførelse af regler om konkurskarantæne vil indebære merudgifter til en række nye opgaver for staten, herunder til skifte- og landsretternes behandling af sager om konkurskarantæne og til SKAT, der vil skulle bistå kurator med skattemæssige informationer. Der henvises herved til afsnit 6 i lovbemærkningerne.

De samlede nettomerudgifter for staten vurderes at udgøre 9,9 mio. kr. i 2013, 16,9 mio. kr. i 2014 og 15,1 mio. kr. årligt fra 2015 og frem. Ju-

stitsministeriet bemærker, at de samlede merudgifter er finansierede, hvilket bl.a. indebærer, at domstolene tilføres 4,5 mio. kr. i 2013, 7,5 mio. kr. 2014 og 5,7 mio. kr. årligt fra 2015 og frem, mens SKAT tilføres 0,6 mio. kr. i 2013 og 1,2 mio. kr. årligt fra 2014 og frem.

5. Lovovervågning

Danske Advokater, DI og Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at ordningen undergives en form for lovovervågning, således at reglerne efter en periode kan tages op til evaluering.

Med lovforslaget indføres en helt ny ordning i form af konkurskarantæne, og Justitsministeriet finder det i givet fald hensigtsmæssigt at følge den nye ordning nøje. Hvis lovforslaget vedtages, agter Justitsministeriet derfor at lade ordningen være omfattet af lovovervågning. De nye regler bør have været gældende i noget tid, inden det vurderes, om der måtte være behov for ændringer. Justitsministeriet vil derfor i givet fald fem år efter reglerens ikrafttræden som led i lovovervågning udarbejde en redegørelse om de praktiske erfaringer med ordningen. Redegørelsen vil blive sendt til Folketingets Retsudvalg.

6. Lovforslaget

Det fremsatte lovforslag adskiller sig – ud over en række sproglige ændringer – fra Konkursrådets lovudkast i betænkning 1525/2011 på følgende måde:

- 1.** Det foreslås at indsætte et nyt afsnit i konkursloven om konkurskarantæne frem for (som foreslået af Konkursrådet) at indsætte bestemmelserne herom i det eksisterende afsnit om konkurs.
- 2.** Det foreslås at indsætte et nyt stk. 3 i konkurslovens § 125, hvor kurators pligt til at afgive indstilling om, hvorvidt der er grundlag for at indlede sag om konkurskarantæne mod nogen, reguleres. Bestemmelsen svarer til Konkursrådets bemærkninger til rådets forslag til ændring af § 125, stk. 2.
- 3.** Det foreslås, at der i forslaget til § 157, stk. 3, indsættes et 2. pkt., hvoraf det fremgår, at bestemmelsen i 1. pkt. om koncernforbundne selskaber finder anvendelse, indtil konkurskarantænen udløber.

4. Det foreslås, at det i bemærkningerne til den foreslåede § 158 (lovforslagets § 1, nr. 4) præciseres, at en konkurskarantæne får virkning fra den endelige afgørelse, frem for som foreslået af Konkursrådet at skrive dette direkte ind i § 158, stk. 2, 1. pkt.

5. Det foreslås i § 160, stk. 1, 3. pkt. (lovforslagets § 1, nr. 4), (Konkursrådets forslag til § 159), at der indsættes en bestemmelse om, at skifterettens beslutning om at indlede en sag om konkurskarantæne ikke kan kæres af den, der begæres pålagt konkurskarantæne. Der foreslås endvidere indsat et stk. 2, hvorefter konkurslovens § 243 finder anvendelse ved behandlingen af sager om konkurskarantæne.

6. Det foreslås, at der i § 164 (Konkursrådets § 163) indsættes stk. 2-4 om, at kære har opsættende virkning, at kære af kendelser fra SØ- og Handelsretten sker til Østre Landsret, og at virkningerne af en pålagt konkurskarantæne stilles i bero, hvis der meddeles tilladelse til prøvelse i 3. instans.

7. Det foreslås, at en bestemmelse svarende til Konkursrådets § 164, om ophør af en konkurskarantæne, hvis boet sluttet efter konkurslovens § 144, ikke medtages i lovforslaget. Dette medfører, at en pålagt konkurskarantæne ikke automatisk ophører, selv om konkursbehandlingen resulterer i, at alle fordringshavere fyldestgøres.

8. Det foreslås, at bestemmelser svarende til Konkursrådets § 165, stk. 2 og 3, om at indsætte særlige straffebestemmelser for overtrædelse af en konkurskarantæne ikke medtages i lovforslaget, idet Justitsministeriet finder, at overtrædelse af en konkurskarantæne er omfattet af ordlyden af straffelovens § 131, stk. 1.

9. Det foreslås, at en bestemmelse svarende til Konkursrådets § 166 om forlængelse af en konkurskarantæne under en straffesag ikke medtages i lovforslaget.

10. Det foreslås at indsætte kapitel 21 om sagsomkostninger og vederlag til kurator for sagens førelse, og på den baggrund udelades Konkursrådets forslag til § 162, stk. 2 og 3, samt § 239, stk. 5, 2. pkt., om samme forhold.

11. Det foreslås at indsætte § 38 i retsafgiftsloven med henblik på udtrykkeligt at fastslå, at skifterettens behandling af sager om konkurskarantæne er afgiftsfri.